Súd:	Krajský súd Bratislava
Spisová značka:	10Co/53/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu:	1112243097
Dátum vydania rozhodnutia:	28. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Michaela Frimmelová
ECLI:	ECLI:SK:KSBA:2023:1112243097.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Frimmelovej a členov senátu JUDr. Zuzany Kučerovej a Mgr. Niny Dubovskej v právnej veci žalobcu: N. F., D.. XX.XX.XXXX, N. D. X, Š., zast. advokátkou Mgr. Zuzanou Gálikovou, Advokátska kancelária, Farská 33, Nitra, proti žalovanému: Slovenská republika zast. Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, Račianska 71, Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 25. júla 2019, č.k. 9C/235/2012-193, takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi náhradu škody vo výške 3.737,77 eur a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 29.550 eur p o t v r d z u j e .

Vo zvyšnej napadnutej vyhovujúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie m e n í a žalobu z a m i e t a .

Žiadna zo strán n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom, druhým v poradí, súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu škody vo výške 5.899,47 eur a nemajetkovú ujmu vo výške 49.550 eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku uplatneného nároku žalobu zamietol a rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodol tak o nárokoch žalobcu na náhradu majetkovej škody vo výške 12,95 eur titulom ušlej mzdy za obdobie trvania väzby od 21.10.2005 do 31.10.2005, na náhradu trov právneho zastúpenia vynaložených žalobcom v súvislosti s proti nemu vedeným trestným konaním pod sp. zn. 1T/50/2007 vo výške 5.886,52 eur a na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 182.566,55 eur z dôvodu nezákonného rozhodnutia o väzbe, ktorých sa voči žalovanému domáhal podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia najskôr opísal genézu celého konania. Uviedol, že „prvým“ rozsudkom č.k. 9C/235/2012-133 žalobu zamietol (uviedol aj celé znenie tohto rozsudku). Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave rozsudkom č.k. 4Co/332/2016-150 tento „prvý“ rozsudok v časti zamietnutia žaloby o náhradu ušlej mzdy vo výške 8.338,42 eur za obdobie od 01.11.2005 do 01.07.2008 ako vecne správny potvrdil a vo zvyšnej zamietajúcej časti (ako i v závislej časti o trovách konania) ho zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Tu súd prvej inštancie uviedol celé znenie predmetného rozsudku odvolacieho súdu. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že riadiac sa právnym názorom odvolacieho súdu, ktorým je viazaný, vec opätovne prejednal na pojednávaní a zhrnul argumentáciu strán. Žalobca na všetkých uplatnených nárokoch zotrval a považoval ich za preukázané. Nárok na náhradu trov obhajoby v trestnom konaní vo výške 5.886,52 eur zdôvodnil poukazom na ust.

§ 18 zák. č. 514/2003 Z.z., keď mal za to, že v konaní predložil listinné dôkazy preukazujúce, že výšku uplatnených trov obhajoby zaplatil svojmu obhajcovi, a keďže tieto finančné prostriedky pochádzajú z jeho majetku, tento sa zmenšil a došlo ku škode. Vo vzťahu k nemajetkovej ujme argumentoval, že už samotné držanie vo väzbe má negatívne dopady na slobodu pohybu, na právo na súkromie a znemožňuje právo na rodinný život, pričom výkon väzby sám o sebe spôsobuje ujmu na základných právach, slobodách a dôstojnosti dotknutej osoby. Poukázal aj na svedecké výpovede manželky, jeho dcéry a aj svoju o tom, aký negatívny dopad na neho mal pobyt vo väzbe v celkovej dĺžke 32 mesiacov. Žalovaný argumentoval, že žalobca nepreukázal, že M.. M. bol jeho obhajcom v trestnom konaní, od ktorého si odvodzuje svoj nárok na náhradu trov obhajoby, nepreukázal aké právne služby mu jeho právny zástupca poskytol, či boli tieto účelné, reálne uskutočnené, a či zodpovedajú výške tarifnej odmeny advokáta podľa § 18 ods. 3 zák. 514/2003 Z.z.. Vo vzťahu k nároku na náhradu ušlej mzdy poukázal na to, že na mzdu žalobcu sa v zmysle pracovnej zmluvy zo dňa 01.09.2005 vzťahuje § 118 a nasl. Zákonníka práce s prihliadnutím na § 52 ods. 1 ZP, teda ustanovenie o domáckom zamestnancovi, na ktorého sa nevzťahujú ustanovenia o rozvrhnutí týždenného pracovného času, pričom pracovný čas si domácky zamestnanec určuje sám. Spochybnil, či by žalobca bol v období od 21.10. do 31.10.2005 pracoval, resp. koľko dní by bol odpracoval, teda akú reálnu mzdu by bol za tieto dni dosiahol. Zdôraznil, že výška ušlej mzdy nezohľadňuje dane a odvody, resp. ďalšie poplatky, o ktoré by sa príjem žalobcu znížil. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy považoval za nepreukázaný.

3. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, a medzi stranami ani nebolo sporné, že uznesením vyšetrovateľa PZ, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odbor Západ, Trnava, sp. zn. ČVS: PPZ-93/BOK-Z-1-2005 zo dňa 22.10.2005, bolo žalobcovi vznesené obvinenie pre trestný čin vraždy podľa ust. § 7 ods. 1 a § 219 ods. 1, 2 písm. i) Tr. zák. v štádiu prípravy formou účastníctva podľa ustanovenia § 10 ods. 1 písm. c) Tr. zák. a pre trestný čin neoprávneného použitia cudzieho motorového vozidla podľa ustanovenia § 249a ods. 1 a 2 Tr. zák. (všetko podľa Trestného zákona účinného do 31.12.2005). Žalobca bol uznesením Okresného súdu v Nitre sp. zn. 6Tp 201/2005 zo dňa 24.10.2005, právoplatným dňa 03.11.2005, z dôvodov uvedených v ustanovení § 67 ods. 1 písm. b), c), ods. 2 Tr. por. účinného do 31.12.2005 vzatý do väzby, pričom vo väzbe bol odo dňa 21.10.2005 do 01.07.2008 (teda viac ako dva roky a osem mesiacov), kedy bol uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 1T 50/2007-2127 zo dňa 24.04.2008, právoplatným dňa 01.07.2008, prepustený z väzby na slobodu. Rozsudkom Krajského súdu Trnava sp. zn. 6To 64/2011-2849 zo dňa 01.12.2011, právoplatným dňa 01.12.2011, bol žalobca oslobodený spod obžaloby Krajského prokurátora v Nitre sp. zn. 1Kv 85/2005 zo dňa 05.09.2006, a to z dôvodu, že skutok, pre ktorý bol stíhaný a obžalovaný, nie je trestným činom (§ 285 písm. b) Tr. por.). V konaní bolo tiež preukázané, že žalobca požiadal žalovaného o predbežné prerokovanie nároku, a že žalovaný žalobcu neodškodnil.

4. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ust. § 3 ods. 1, § 4ods. 1 až 3, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, § 7, § 8 ods. 5 a 6, § 9 ods. 1 a 2,, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z.z. účinného do 31.12.2008 a dospel k záveru, že žaloba je v časti dôvodná. Citoval právne názory z rozhodnutí Ústavného súdu SR (sp. zn. II.ÚS 163/2013, I.ÚS 540/2016) a Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 1Cdo 53/93, 4MCdo 15/2009), ktoré sú judikatúrou a už ustálenou praxou v rozhodovaní súdov v obdobných veciach. Vyhodnotil, že uznesenie vyšetrovateľa PZ, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odbor Trnava západ, sp. zn.: ČVS: PPZ-93/BOK-Z-1-2005 zo dňa 22.10.2005, ktorým bolo žalobcovi vznesené obvinenie pre trestný čin vraždy v štádiu prípravy formou účastníctva a pre trestný čin neoprávneného použitia cudzieho motorového vozidla podľa vyššie uvedených ustanovení Trestného zákona účinného do 31.12.2005, je nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., a zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je daná. Konštatoval, že žalobca si žalobou uplatnil nárok na náhradu škody v celkovej výške 17.615,78 eur, z toho 8.351,37 eur titulom ušlej mzdy za obdobie, kedy bol vo väzbe, a 9.264,41 eur titulom náhrady trov obhajoby ním vynaložených v súvislosti s predmetným trestným konaním, a uplatnil si aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 182.566,55 eur.

5. Najskôr sa zaoberal nárokom žalobcu na náhradu ušlej mzdy za obdobie väzby od 21.10.2005 do 01.07.2008 vo výške 8.351,37 eur. Konštatoval, že žalobca tento nárok preukazoval pracovnou zmluvou s obchodnou spoločnosťou GLOBTRANS, s.r.o. zo dňa 01.09.2005, s dohodnutým dňom nástupu do práce 01.09.2005, skúšobnou dobou 3 mesiace a mzdou vo výške minimálnej mzdy. Predložil aj oznámenie o ukončení pracovného pomeru v skúšobnej dobe, podľa ktorého pracovný pomer žalobcu, ktorý vznikol na základe predmetnej pracovnej zmluvy skončil v skúšobnej dobe dňa

31.10.2005 zo strany zamestnávateľa. Súd prvej inštancie uviedol, že tento nárok žalobcu „prvým“ rozsudkom zamietol a odvolací súd rozsudkom č.k. 4Co/332/2016-l50 zo dňa 28.2.2018 jeho rozsudok v časti zamietnutia žaloby o náhradu ušlej mzdy vo výške 8.338,42 za obdobie od 01.11.2005 do 01.07.2008 potvrdil a vo zvyšnej časti rozhodnutie o zamietnutí nároku na ušlú mzdu za obdobie od 21.10.2005 do 31.10.2005 vo výške 12,95 eur zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súd prvej inštancie dospel po opätovnom prejednaní veci k záveru, že nárok žalobcu na náhradu ušlej mzdy za obdobie od 21.10.2005 do 31.10.2005 vo výške 12,95 eur je dôvodný. Vyhodnotil, že žalobca listinnými dôkazmi (pracovnou zmluvou zo dňa 01.09.2005, oznámením o skončení pracovného pomeru zo dňa 28.10.2005) preukázal, že bol v čase vzatia do väzby dňa 21.10.2005 v pracovnom pomere s obchodnou spoločnosťou GLOBTRANS, s.r.o.. Ustálil, že v dôsledku väzby vznikla žalobcovi škoda vo forme ušlej mzdy za obdobie od 21.10.2005 do 31.10.2005, kedy sa jeho pracovný pomer skončil. Z uvedeného vyvodil, že ak by žalobca nebol vo väzbe, zväčšil by sa jeho majetok o mzdu za obdobie od 21.10.2005 do 31.10.2005 o sumu 390 Sk, teda 12,95 eur. Preto mu priznal náhradu ušlej mzdy za toto obdobie vo výške minimálnej mzdy 12,95 eur, keďže minimálna mzda v roku 2005 bola vo výške 229,04 eur (6.900 Sk).

6. Ďalej sa zaoberal nárokom žalobcu na náhradu škody spočívajúcej v uhradených trovách obhajoby vo výške 9.264,41 eur, ktorá bola stanovená ako súčet čiastkových odmien za vykonané úkony právnej pomoci, uhradených žalobcom jeho obhajcovi. Poukázal na to, uznesením č.k. 9C/235/2012-118 zo dňa 25.06.2015 konanie v časti o náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 3.377,89 eur vzhľadom na späťvzatie zastavil. Následne citoval právny názor odvolacieho súdu (vyjadrený v zrušujúcej časti jeho vyššie uvedeného rozsudku), že „súd prvej inštancie bol povinný žalobcovi v časti, v ktorej sa jeho majetok zaplatením trov obhajoby zmenšil, nárok priznať. Je potrebné si uvedomiť, že podľa ust. § 18 ods. 1 a 3 zák. č. 514/2003 Z.z. účinného do 31.12.2012 náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o väzbe. Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia vo výške ustanovenej osobitným predpisom (a ktoré podľa aktuálneho znenia zákona č. 514/2003 Z.z. zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta, pričom tieto hľadiská zohľadňovala súdna prax aj v čase pred prijatím tejto novej úpravy účinnej od 01.01.2013). Zo zápisnice z pojednávania zo dňa 18.06.2015 vyplýva, že súd prvej inštancie vykonal na pojednávaní listinné dôkazy (originály potvrdení o zaplatení za právne služby a poštové peňažné poukazy), a že z poštových peňažných poukazov zistil, že O. Ž. V. F. R. M.. M. (ako obhajcovi žalobcu v trestnom konaní) v dňoch uvedených v zápisnici z pojednávania sumy 11.532,- Sk, 12.000,- Sk, 14.729,- Sk, 26.713,- Sk, 16.349,- Sk, 16.307,- Sk a 14.974,50,- Sk. Súdu prvej inštancie boli na predmetnom pojednávaní predložené aj poštové poukazy, ktoré boli uhradené (v neuvedený deň) v hotovosti M.. M., a to sumy 350,34 eur, 199,16 eur a 271,50 eur. Z výpovede O. Ž. V. F. vyplýva, že ona zaplatila obhajcovi žalobcu sumu, ktorá je uvedená v žalobe a vydokladovaná listinnými dôkazmi, že na obhajcu minula všetky úspory a musela jej pomáhať rodina. Z týchto dôkazov, teda skutočností uvedených vo výpovedi manželkou žalobcu a listinných dôkazov preukazujúcich úhrady obhajcovi manželkou žalobcu je nepochybné, že ak trovy obhajoby hradila manželka žalobcu (ktorý bol vo väzbe a nemal reálnu možnosť ich uhradiť sám), prostriedky na úhradu trov obhajoby použité patria do bezpodielového spoluvlastníctva žalobcu a jeho manželky, pričom úhradou trov obhajoby sa majetok žalobcu jednoznačne zmenšil. V tejto súvislosti považoval odvolací súd tiež za potrebné uviesť, že nie je rozhodujúce, či manželke žalobcu prispievala rodina žalobcu na živobytie, na deti, alebo na iné výdavky, pretože v konaní bolo podľa názoru odvolacieho súdu listinnými dôkazmi a výpoveďou V. F. jednoznačne preukázané, že za obhajobu žalobcu zaplatila jeho manželka. Úlohou súdu prvej inštancie bolo v ďalšom konaní prihliadnuť za všetky produkované dôkazy, z pripojeného trestného spisu (ktorý v čase rozhodovania odvolacieho súdu už pripojený nebol) ustáliť, či bol M.. M. obhajcom žalobcu v trestnom konaní, ak áno, aké úkony právnej služby pre žalobcu vykonal, či boli tieto úkony vykonané účelne, či bol ten ktorý úkon právnej služby vykonaný v súvislosti s nezákonným trestným stíhaním alebo v súvislosti s nezákonnou väzbou (čo má vplyv na právne posúdenie nároku), a či je vyúčtovanie jeho trov obhajoby v súlade s vyhláškou č. 655/2004 Z.z., keďže trovy právneho zastúpenia majú byť podľa odkazu v ust. § 18 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. určené vo výške ustanovenej osobitným predpisom, teda v našom prípade vyhláškou o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, všetky vykonané dôkazy riadne vyhodnotiť a prijať z nich závery, ktoré zhodnotí v novom rozhodnutí, ktoré bude povinný aj riadne skutkovo a právne odôvodniť.“

7. Súd prvej inštancie uviedol, že z pripojeného trestného spisu Okresného súdu Trnava sp. zn. 1T/50/2007 zistil, že M.. I. M. bol obhajcom žalobcu v tomto trestnom konaní. Konštatoval, že za zastupovanie žalobcu v trestnom konaní advokát M.. M. vyúčtoval odmenu za vykonané úkony v celkovej sume 9.264,41 eur. Z poštových peňažných poukazov predložených žalobcom zistil, že manželka žalobcu V. F. R. M.. M. (ako obhajcovi žalobcu v trestnom konaní) v dňoch uvedených v zápisnici z pojednávania zo dňa 18.06.2015 sumy 11.532,- Sk, 12.000,- Sk, 14.729,- Sk, 26.713,- Sk, 16.349,- Sk, 16.307,- Sk a 14.974,50,- Sk. Na uvedenom pojednávaní žalobca predložil aj poštové poukazy, ktoré boli uhradené (v neuvedený deň) v hotovosti M.. M., a to sumy 350,34 eur, 199,16 eur a 271,50 eur. Z výpovede manželky žalobcu V. F. vyplýva, že ona zaplatila obhajcovi žalobcu sumu, ktorá je uvedená v žalobe a vydokladovaná listinnými dôkazmi, že na obhajcu minula všetky úspory a musela jej pomáhať rodina. Uviedol, že z týchto v konaní produkovaných dôkazov, teda skutočností uvedených vo výpovedi manželkou žalobcu a listinných dôkazov, preukazujúcich úhrady obhajcovi manželkou žalobcu, vyvodil záver súladný s právnym názorom odvolacieho súdu, že ak trovy obhajoby hradila manželka žalobcu (ktorý bol vo väzbe a nemal reálnu možnosť ich uhradiť sám), prostriedky na úhradu trov obhajoby použité patria do bezpodielového spoluvlastníctva žalobcu a jeho manželky, pričom úhradou trov obhajoby sa majetok žalobcu jednoznačne zmenšil. Ustálil, že žalobca si z titulu náhrady trov obhajoby uplatňoval sumu 5.886,52 eur, čo je menej, ako preukázané a uhradené trovy obhajoby žalobcu v trestnom konaní, preto žalobcovi sumu 5.886,52 eur titulom preukázaných a uhradených trov obhajoby, o ktoré sa zmenšil majetok žalobcu v súvislosti s nezákonným rozhodnutím, priznal v celom rozsahu.

8. Konštatoval, že žalobca si uplatnil aj právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 182.566,55 eur. Tu poukázal na to, že odvolací súd v rozsudku zo dňa 28.02.2018 uviedol, že „súd prvej inštancie pri hodnotení dôkazov úplne opomenul vyhodnotiť žalobcom tvrdenú nemajetkovú ujmu, ktorá jemu osobne vznikla práve tým, že bol viac ako dva roky a osem mesiacov v nezákonnej väzbe. Skutočnosť, že nezákonná väzba je nielen mimoriadne vážnym zásahom do práva na osobnú slobodu jednotlivca, ale že vážne zasahuje do jeho súkromného, rodinného, pracovného, sociálneho a osobného života, do jeho občianskej cti a dobrej povesti, je nespochybniteľná a nie je potrebné ju preukazovať. Ako správne podotkol žalobca v odvolaní, už samotné držanie vo väzbe má negatívne dopady na slobodu pohybu, na právo na súkromie a znemožňuje právo na rodinný život, pričom výkon väzby sám osebe spôsobuje ujmu na základných právach, slobodách a dôstojnosti dotknutej osoby, spôsobuje útrapy, stres, neistotu, úzkostlivé stavy a podobne. Keďže súd prvej inštancie sa zásahom do práv samotného žalobcu nezákonnou väzbou vôbec nezaoberal, nevyhodnotil ho a nevyvodil z neho žiadne závery, bolo jeho povinnosťou tak urobiť v ďalšom konaní, v ktorom bude opätovne posudzovať, či je vzhľadom na ujmu, ktorú žalobca utrpel strávením viac ako dvoch rokov a osem mesiacov v nezákonnej väzbe (hoci podľa oslobodzujúceho rozsudku skutok, pre ktorý bol stíhaný, vo väzbe, a obžalovaný ani nie je trestným činom) skutočne dostatočným zadosťučinením iba samotné konštatovanie porušenia práva, teda oslobodenie spod obžaloby rozsudkom súdu. Aplikovať bude v tejto časti zákon č. 514/2003 Z.z. účinný do 31.12.2008 (s poukazom na § 27b ods. 1 aktuálneho znenia zák. č. 514/2003 Z.z.).“

9. Súd prvej inštancie poukázal v tejto súvislosti na to, že pri preukázaní vzniku nemajetkovej ujmy, je možnosť jej náhrady v peniazoch podmienená tým, že vzhľadom na spôsobenú ujmu iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, a že ujmu nie je možné uspokojiť inak. V súlade s právnym názorom odvolacieho súdu uviedol, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú žalobcovi nezákonným rozhodnutím (§ 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z.). Pri posudzovaní výšky nemajetkovej ujmy vychádzal z ust. § 17 ods. 3 a 4 zákona č. 514/2003 Z.z., z osoby žalobcu, jeho doterajšieho života a prostredia, v ktorom žil a pracoval, keď prihliadol na závažnosť vzniknutej ujmy, na okolnosti, za ktorých k nej došlo a závažnosť následkov, ktoré vznikli žalobcovi v súkromnom živote a v spoločenskom uplatnení. Zdôraznil, že samotným výkonom väzby dochádza k výraznému obmedzeniu súkromného a rodinného života väzobne stíhanej osoby, k jej odčleneniu od najbližších a tým aj k neodvratnému zásahu do jej citového a intímneho života. Ďalej výkon väzby spôsobí stres, neistotu, úzkosť a pri hodnotení následkov do osobnostnej sféry je potrebné prihliadnuť aj k ďalším okolnostiam akými sú napr. možnosť kontaktu s príbuznými a okolím, dopad uvalenia väzby na spoločenskú česť a povesť poškodeného, pričom relevantné môže byť aj to, že informácie o zatknutí a väzbe boli šírené a za akých okolností. Pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy bolo potrebné prihliadnuť na povahu trestnej veci t.j. závažnosť trestného činu, pre ktorý bola osoba trestne stíhaná. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané (výsluchmi svedkov), že samotná väzba a trestné stíhanie zanechali vplyv na správaní žalobcu, ktorý nemohol pravidelne spávať, bol uzavretý, nekomunikoval s deťmi, odmietal ísť k psychológovi a nemohol

si rok nájsť prácu. Samotná väzba mala vplyv aj na spoločný život v rodine a najmä na maloletú dcéru, ktorá neprítomnosť otca počas väzby veľmi ťažko znášala najmä psychicky. Aj vzhľadom na medializáciu prípadu a povahu trestnej veci dospel k záveru, že žalobcovi je potrebné priznať náhradu nemajetkovej ujmy.

10. Vyhodnotil, že vzhľadom na časové okolnosti väzby, jej trvanie a s prihliadnutím na rozhodovaciu činnosť súdov SR, súdov okolitých krajín a najmä Európskeho súdu pre ľudské práva, bolo potrebné priznať náhradu nemajetkovej ujmy v nižšej výške, ako bola žalobcom uplatnená. Uviedol, že každý štát si sám upravuje podmienky a kritériá priznávania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, a to vzhľadom na spoločenské, ekonomické a právne podmienky toho ktorého štátu. Napríklad v rozsudku ESĽP Shillyayev proti Rusku, sťažnosť č. 9647/02, za rozhodujúce pri posúdení výšky odškodnenia podľa čl. 5 Dohovoru boli kritéria - povaha trestnej veci, celková dĺžka obmedzenia osobnej slobody a následky v osobnej sfére sťažovateľa, pričom odškodnenie ruskými orgánmi sťažovateľa vo výške 2.700 eur považoval ESĽP za nedostatočné. Podľa rozsudku veľkého senátu ESĽP z 28.05.2002, o veci Stafford proti Spojenému Kráľovstvu, sťažnosť č. 46295/99, z dôvodu porušenia čl. 5 ods. 1 Dohovoru, za to, že bola obmedzená osobná sloboda sťažovateľa po dobu 17 mesiacov a 22 dní (celkom 532 dní), bolo priznané odškodnenie vo výške 16.500 eur. Konštatoval, že v poslednej dobe je snaha štátov pri odškodňovaní sťažovateľov za obmedzenie osobnej slobody výkonom väzby vychádzať zo sadzby stanovenej za 1 deň výkonu väzby. ESĽP však neposkytuje žiadne pevné pravidlá, ani referenčný rámec čo do výšky peňažného odškodnenia. Vychádzajúc zo spoločenských a ekonomických podmienok Slovenskej republiky (napr. výšky životnej úrovne), v porovnaní s rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva, a aj vzhľadom na neskoršie rozhodnutia súdov Slovenskej republiky, mal za to, že podobne ako sa ustálila súdna prax v Českej republike, je dôvodné predbežne ustáliť sadzbu stanovenú za 1 deň výkonu väzby v rozsahu od 20 do 60 eur a v tomto rozmedzí bolo dôvodné priznať náhradu nemajetkovej ujmy aj v danej veci, vychádzajúc z celkových okolností prejednávanej veci. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania ustálil, že obmedzenie osobnej slobody žalobcu výkonom väzby trvalo celkom 991 dní, že k obmedzeniu osobnej slobody žalobcu došlo na základe vznesenia obvinenia pre obzvlášť závažný zločin vraždy v štádiu pokusu, čo v blízkosti jeho okolia vo vzťahu k nemu samotnému ako i k jeho rodine mohlo vzniesť vlnu nedôvery, odcudzenia a aj urážok, a že vzatie do väzby bolo mediálne prezentované v širšom okolí. Vyhodnotiac všetky uvedené skutočnosti, dospel k záveru, že za 1 deň výkonu väzby v tomto konkrétnom prípade je dôvodné priznať sadzbu vo výške 50 eur. Za 991 dní priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v celkovej výške 49.550 eur (991 dní x 50 eur).

11. Záverom vyhodnotil námietku premlčania vznesenú žalovaným za nedôvodnú a náhradou škody titulom nesprávneho úradného postupu sa nezaoberal, všetko v súlade s právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý citoval. Z vyššie uvedených dôvodov žalobe čiastočne vyhovel a priznal žalobcovi titulom náhrady škody sumu 5.899,47 eur (12,95 eur titulom ušlej mzdy a 5.886,52 eur titulom trov obhajoby) a sumu 49.550 eur titulom nemajetkovej ujmy, spolu 55.449,47 eur a vo zvyšnej časti uplatneného nároku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol v súlade s ust. § 255 ods. 2 C.s.p. v zmysle zásady úspechu strany vo veci. Žalobca mal v konaní úspech len čiastočný, preto rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

12. Proti vyhovujúcej časti tohto rozsudku podal žalovaný včas odvolanie a navrhol ho v napadnutej časti zmeniť a žalobu zamietnuť. Poukázal na genézu doterajšieho konania s tým, že po rozhodnutí odvolacieho súdu na odvolanie žalobcu proti prvému rozsudku súdu prvej inštancie zostali predmetom konania žalované nároky na náhradu majetkovej škody vo výške 12,95 eur titulom ušlej mzdy za obdobie trvania väzby od 21.10.2005 do 31.10.2005, náhrada trov právneho zastúpenia vynaložených žalobcom v súvislosti s trestným konaním vedeným proti nemu pod sp. zn. 1T/50/2007 vo výške 5.886,52 eur a náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 182.566,55 eur z dôvodu nezákonného rozhodnutia o väzbe. Vo vzťahu k ušlej mzde vo výške 12,95 eur za obdobie od 21.10.2005 do 31.10.2005, nárok na náhradu ktorej súd prvej inštancie žalobcovi priznal, namietal, že toto rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené, keďže sa súd prvej inštancie (ďalej aj len „súd“) s ním vznesenými argumentami nijak nevysporiadal. Mal za to, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď žalobcovi ako domácemu zamestnancovi, ktorý si týždenný pracovný čas určuje sám, priznal nárok na náhradu škody z titulu ušlej mzdy a to bez toho, aby mal reálne preukázané, že v žalovanom období by žalobca skutočne dosiahol mzdu v tejto výške. Vec aj nesprávne právne posúdil, pretože v priznanej náhrade ušlej mzdy nezohľadnil povinné odvedenie daní a poplatkov, o ktoré by sa majetok žalobcu ani

bez existencie škodovej udalosti nezväčšil. Keďže v tejto časti súd svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil a nevysporiadal sa ani s jeho námietkami, zmaril mu možnosť dozvedieť sa dôvody, na základe ktorých tento nárok žalobcovi priznal a uprel mu aj právo s prijatými závermi relevantne polemizovať. Zopakoval svoju argumentáciu prednesenú už pred súdom prvej inštancie, v zmysle ktorej poukázal na to, že na mzdu žalobcu sa podľa jeho pracovnej zmluvy zo dňa 01.09.2005 vzťahuje ust. § 118 a nasl. Zákonníka práce s prihliadnutím na § 52 ods. 1 ZP, teda s prihliadnutím na ustanovenie o domáckom zamestnancovi, na ktorého sa nevzťahujú ustanovenia o rozvrhnutí týždenného pracovného času a pracovný čas si určuje sám. Mal za spochybniteľné, či by žalobca bol v období od 21.10. do 31.10.2005 pracoval, resp. koľko dní by bol odpracoval, teda akú reálnu mzdu by bol za tieto dni dosiahol. Zotrval aj na námietke výpočtu ušlej mzdy žalobcu, ktorý nezohľadňoval povinné odvedenie daní a poplatkov, hoci sú obligatórne.

13. Vo vzťahu k náhrade trov právneho zastúpenia, ktoré súd prvej inštancie žalobcovi priznal vo výške 5.886,52 eur namietal, že súd prvej inštancie nerešpektoval pokyn odvolacieho súdu, ktorý v zrušujúcej časti odvolacieho rozsudku vo vzťahu k nároku na náhradu trov právneho zastúpenia uviedol, že v ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie, aby z pripojeného trestného spisu ustálil, či bol M.. M. obhajcom žalobcu v trestnom konaní, ak áno, aké úkony právnej služby pre žalobcu vykonal, či boli tieto úkony vykonané účelne, či bol ten ktorý úkon právnej služby vykonaný v súvislosti s nezákonným trestným stíhaním alebo v súvislosti s nezákonnou väzbou, a či je vyúčtovanie jeho trov obhajoby v súlade s vyhláškou MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Tu poukázal na to, že súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku uviedol, že z pripojeného trestného spisu zistil, že M.. M. bol obhajcom žalobcu v trestnom konaní sp. zn. 1T/50/2007, a že za zastupovanie žalobcu v tomto trestnom konaní vyúčtoval za vykonané úkony odmenu v celkovej sume 9.264,41 eur, pričom okrem tejto skutočnosti žiadne ďalšie skutočnosti, na zistenie ktorých bol odvolacím súdom zaviazaný nezisťoval, nehodnotil ani neposudzoval. Napriek tomu žalobcovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia v celej ním požadovanej výške 5.886,52 eur. Ďalej poukázal na to, že súd v bode 52. odôvodnenia uviedol, že z poštových peňažných poukazov predložených žalobcom na pojednávaní dňa 18.06.2015 zistil, že jeho manželka zaplatila M.. M. v dňoch uvedených v predmetnej zápisnici sumy 11.532,- Sk, 12.000,- Sk, 14.729,- Sk, 26.713,- Sk, 16.349,- Sk, 16.307,- Sk a 14.972,50 Sk (spolu 3.737,79 eur). Súdu boli na predmetnom pojednávaní predložené aj ďalšie poštové poukazy znejúce na sumy 350,34 eur, 199,16 eur a 271,50 eur, ktoré boli (v neuvedený deň) uhradené v hotovosti M.. M.. Ak potom súd mal na základe výpovede manželky žalobcu a na základe listinných dôkazov preukazujúcich úhrady M.. M. za nepochybné, že majetok žalobcu sa úhradou trov právneho zastúpenia zmenšil a nárok na ich náhradu mu priznal v celkovej ním požadovanej výške 5.886,52 eur namietal, že na poštových poukazoch znejúcich na sumy v eurách (spolu 821 eur) chýba pečiatka pošty preukazujúca, že k úhrade týchto súm naozaj došlo a kedy, resp. že tieto nepreukazujú uskutočnenie tvrdenej úhrady v hotovosti. Avšak aj v prípade, ak by žalobca úhradu týchto trov právneho zastúpenia vo výške 821 eur preukázal, mohol mať súd súčtom všetkých týchto súm preukázanú len úhradu trov právneho zastúpenia vo výške 4.558,41 eur. Keďže súd priznal žalobcovi sumu vyššiu, ako preukazovali listinné dôkazy, teda poštové poukazy, urobil tak len na základe svedeckej výpovede manželky žalobcu, ktorá tvrdila, že M.. M. zaplatila sumu uvedenú v žalobe, a na základe vyúčtovania odmeny obhajcu žalobcu v celkovej sume 9.264,41 eur, a to bez toho, aby preskúmal skutočnosti, na ktorých zistenie bol odvolacím súdom zaviazaný. Mal za to, že ak by aj žalobca preukázal úhradu trov právneho zastúpenia v priznanej výške, čo však on rozporuje, automaticky to neznamená, že má žalobca na ich náhradu nárok. Namietal, že súd podľa rozsudku priznal žalobcovi náhradu trov obhajoby v súvislosti s nezákonným rozhodnutím, za ktoré sa považuje uznesenie o vznesení obvinenia, avšak z rozsudku nie je zrejmé, ktoré konkrétne úkony právnej služby súd považoval za poskytnuté v súvislosti s nezákonným rozhodnutím a v akej výške priznal žalobcovi náhradu za ten, ktorý úkon právnej služby. Súdu prvej inštancie vytkol, že jeho rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené a teda nepreskúmateľné. Zdôraznil, že súd prvej inštancie naviac na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď žalobcovi priznal 5.886,52 eur bez toho, aby bola úhrada predmetnej výšky trov právneho zastúpenia preukázaná.

14. Žalovaný nesúhlasil ani s priznanou náhradou za nemajetkovú ujmu. Poukázal na to, že už v priebehu konania namietal, že pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch nemôže súd brať ohľad na ujmu, ktoré nevznikla žalobcovi, ale vznikla vo sfére jeho blízkych osôb, a teda sa ho dotkla len sprostredkovane. Napriek tomu, súd prihliadol aj na to, že väzba mala vplyv aj na spoločný život v rodine a najmä na maloletú dcéru, ktorá neprítomnosť otca počas väzby veľmi ťažko znášala najmä psychicky.

S poukazom na to, že aj odvolací súd vo svojom predchádzajúcom rozsudku potvrdil, že v súvislosti s medializáciou trestného stíhania žalobcovi žiadna ujma nevznikla, namietal, že súd prvej inštancie pri stanovovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch rozhodol podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku aj vzhľadom na medializáciu prípadu. Odôvodnenie rozsudku v tejto časti považoval za nedostatočné a vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesúhlasil ani s tým, že súd pri stanovovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy nebral do úvahy len tie následky, ktoré boli v priamej a bezprostrednej príčinnej súvislosti s rozhodnutím o väzbe, ale aj také, ktoré žalobcovi vznikli v súvislosti s jeho trestným stíhaním, čo podľa jeho názoru spôsobuje zmätočnosť rozhodnutia. Tvrdil tiež, že súd prvej inštancie neuviedol z akých úvah vychádzal, keď dospel k záveru, že za rozhodnutie o väzbe žalobcovi patrí náhrada nemajetkovej ujmy práve vo výške 49.550 eur. Citoval z odôvodnenia napadnutého rozsudku v tejto časti a mal za to, že súd uviedol len dva rozsudky ESĽP, ale neuviedol žiadne rozhodnutie súdu SR v obdobnej veci. Poukázal aj na to, že v konaní nebolo sporné, že väzba žalobcu trvala od 21.10.2005 do 01.07.2008, teda 985 dní, avšak súd mu priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za 991 dní väzby vo výške 50 eur za deň. Výšku priznanej náhrady považoval za neodôvodnenú a neprimeranú. Ďalej uviedol, že je pravdou, že až novelami zákona č. 514/2003 Z.z. boli zavedené osobitné kritéria pre posúdenie potreby priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, resp. pre posúdenie jej výšky, mal však za to, že súd podporne mohol a mal použiť v predmetnej veci okrem podporne aplikovaného § 17 ods. 3 aj ods. 4 tohto ustanovenia. Tu poukázal na to, že aj za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb., ktorý nemajetkovú ujmu vôbec neobsahoval, súdy pri priznávaní nemajetkovej ujmy a určovaní jej výšky prihliadali na osobitné predpisy upravujúce limity odškodnenia. Tu citoval z uznesenia NS SR sp. zn. 6MCdo 15/2012 zo dňa 30.09.2013, v ktorom najvyšší súd vyjadril potrebu, aby súdy pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy síce aplikovali voľnú úvahu, avšak spolu s inými hmotnoprávnymi predpismi, konkrétne zákonom č. 215/2006 Z.z., v súčasnosti nahradeným zákonom č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov. Žalovaný mal za to, že po zohľadnení všetkých okolností, ktoré z prejednávanej veci vyplynuli, nebolo potrebné priznať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, resp. aj v prípade jeho priznania v peniazoch nemal prekročiť sumu vyplývajúcu z ust. § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa § 6 zák. č. 215/2006 Z.z., v súčasnosti zák. č. 274/2017 Z.z., podľa ktorého celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť 50 násobok minimálnej mzdy. Súdom priznaná sumu 49.550 eur túto maximálnu možnú sumu odškodnenia nemajetkovej ujmy prevyšuje, keďže v roku 2008 bola výška minimálnej mzdy 269 eur a jej 50 násobok predstavuje 13.450 eur. Žalovaný vyslovil názor, že vo veci žalobcu nešlo o prípad, ktorý by svojimi okolnosťami, intenzitou a dĺžkou zásahu vyžadoval, aby sa suma náhrady nemajetkovej ujmy priblížila k maximálnej možnej miere odškodnenia, a nie ju ešte takmer štvornásobne presahovala. Argumentoval tiež tým, že bolo potrebné vziať do úvahy nie len samotné limity odškodnenia, ale uvedomiť si, že tieto limity majú byť viazané na najextrémnejšie prípady zlyhania štátu s najzávažnejšími dôsledkami na poškodeného, napríklad jeho smrť. S poukazom na rozhodnutia ESĽP a ÚS SR (Winkler proti SR, Petrov proti SR, Kormoš proti SR, Bruncko proti SR) a skutočnosť, že ESĽP priznával oveľa nižšie sumy, mal za to, že otázka primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy je už vyriešená aj vnútroštátne ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, podľa ktorej je pri posudzovaní primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy potrebné reflektovať judikatúru ESĽP, ako aj hmotnoprávne predpisy upravujúce problematiku odškodňovania. Výšku priznanej náhrady 49.550 eur potom považoval za zjavne neprimeranú a v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu.

15. Žalobca odvolanie nepodal a k odvolaniu žalovaného sa nevyjadril.

16. Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (ust. § 379 a § 380 C.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a prejednal odvolanie žalovaného na odvolacom pojednávaní (ust. § 384 ods. 1 a § 385 ods. 1 a 2 C.s.p.) dňa 30.03.2023, ktorého sa zúčastnili obe sporové strany v zastúpení právnym zástupcom, a na ktorom v potrebnom rozsahu zopakoval dokazovanie, a to v zmysle ust. § 204 C.s.p. stručným oboznámením relevantných listinných dôkazov, založených v spise a pripojeným trestným spisom, a výsluchom žalobcu. Nevykonal dokazovanie opätovným výsluchom svedkov vypočutých v konaní pred súdom prvej inštancie, pretože to nepovažoval za hospodárne vzhľadom na skutočnosť, že od samotnej väzby žalobcu a od skončenia trestného stíhania žalobcu už uplynulo viac ako 10 rokov. Preto vychádzal v tejto časti z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie, pričom zástupcovia strán zhodne uviedli, že nežiadajú čítať všetky listinné dôkazy a všetky výpovede vykonané pred súdom prvej inštancie a o ich obsahu majú vedomosť. Na odvolacom pojednávaní zotrvali na svojich argumentoch.

17. Na odvolacom pojednávaní žalovaný zotrval na podanom odvolaní a jeho dôvodoch. Právna zástupkyňa žalobcu považovala výšku nemajetkovej ujmy priznanú súdom prvej inštancie za primeranú a súladnú s rozhodovacou praxou súdov, ako aj ESĽP. Sumu vo výške 50 eur za deň vykonanej väzby považovala za dôvodnú, keďže žalobca bol vo väzbe 991 dní a už samotná väzba predstavuje mimoriadny zásah do všetkých hľadísk jeho života a osobnosti. Vo vzťahu k trovám obhajoby uviedla, že úkony, ktoré JUDr. Jurovatý vykonával sú zrejmé z pripojeného trestného spisu a trovy za ne boli účelne vynaložené a v žalovanej výške boli aj preukázané, keďže žalobca do spisu predložil poštové poukážky o zaplatených trovách. Čo sa týka ušlej mzdy navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť pretože žalobca bol o mzdu vo výške 12,95 eur ukrátený z dôvodu nezákonného rozhodnutia. Poverený zástupca žalovaného zopakoval, že ušlá mzda nebola preukázaná, priznané trovy obhajoby vo výške 5.886,52 eur nekorešpondujú s preukázanou výškou listinnými dôkazmi, ktorá predstavuje 3.737,77 eur a trovy obhajoby, ktoré nie sú vydokladované a mali byť uhradené v hotovosti rozporoval. Vo vzťahu k priznanej výške nemajetkovej ujmy zotrval na dôvodoch odvolania. Žalobca navrhol rozsudok potvrdiť, keď poukázal na to, že aj samotnému súdu musí byť zrejmé, aký obrovský zásah je byť takú dlhú dobu vo väzbe, keď mal doma dve malé deti, pričom bol obvinený z vraždy a následne oslobodený, pretože nič neurobil.

18. Odvolací súd vykonal dokazovanie oboznámením všetkých listinných dôkazov založených v súdnom spise a pripojeným trestným spisom. K oboznámeným dokumentom sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že mal pracovnú zmluvu na dobu neurčitú a tak nerozumie, prečo žalovaný tvrdí, že nemusel pracovať, alebo že by nepracoval, hoci pracovať nemohol lebo bol vo väzbe. Z výsluchu žalobcu odvolací súd tiež zistil, že ohľadom úhrady súm 350,34 eur, 199,16 eur a 271,50 eur, ktorých úhrada nie je datovaná a pred súdom prvej inštancie uviedol, že tieto sumy boli uhradené M.. M. v hotovosti, žalobca uviedol, že nevie kedy to bolo uhradené, a keď bol vo väzbe, tak to asi uhradila jeho manželka, a ak nebol vo väzbe tak to uhradil on, ale teraz už nevie, keďže to bolo tak, že obhajca mu dal nejaký papier, on si ho založil a uhradil ho. Poverený zástupca žalovaného k výpovedi žalobcu namietal, že žalobca nepredložil žiadny dôkaz o tom, že tieto konkrétne žalované sumy uhradil.

19. Ohľadom nemajetkovej ujmy žalobca vypovedal, že nevie, čo by k tomu viac povedal, keďže väzba je veľký zásah do života, má zdravotné, psychické a mužské problémy, ktoré rieši s lekárom, celkovo mu to veľmi zasiahlo do života. Nerozumel tomu, že je vo väzbe, hoci nič neurobil. Uviedol, že v čase uvalenia väzobného stíhania mala jeho dcéra 9 rokov a syn 6 rokov. Bol v kolúznej a preventívnej väzbe a z tohto dôvodu mal obmedzené stretávanie sa s najbližšou rodinou, návštevy mal 1 krát do mesiaca, ale prvé 3 mesiace žiadnu návštevu nemal, pretože mu vyšetrovateľka robila problémy. O všetko musel žiadať, aj o súkromnú návštevu manželky, ktorú mal len raz za celú dobu trvania väzby. Počas výkonu väzby svoju dcéru videl 2 krát, keď ho navštívila, ale syn na návštevy nechodil, keďže sa obávali negatívneho pôsobenia väzenského prostredia. Deťom v škole spolužiaci vytýkali, že ich otec je vrah. K otázke ako prežíval vnútorne obdobie vo väzbe, žalobca uviedol, že to bolo strašné a ani to lepšie opísať nevie. Psychológa nenavštevoval, keďže na všetko boli potrebné žiadanky. Má veľmi negatívne zážitky, napríklad zubárka trhala väzňovi zub bez injekcie. Väzbu pociťoval veľmi negatívne, opísal väzenskú celu a podmienky v nej, s tým, že boli na cele sústavne monitorovaní a to aj pri intímnejších záležitostiach, čo veľmi zle znášal. Uviedol, že sa stávali aj také veci, ktoré sa zdajú až neuveriteľné, že väzni museli chodiť strážiť novo privezených väzňov, aby sa neobesili alebo niečo si vo väzbe nespravili. Žalobca uviedol, že aj on bol takto asi 2 krát strážiť niekoho dole, opitého taxikára z Topoľčian. Bolo to hrozné, behali tam potkany, bolo to na starej väzbe vo väznici v Leopoldove. Uviedol, že jeho pracovné zaradenie sa po ukončení výkonu väzby bolo veľmi problematické, keďže kto by zamestnal niekoho kto sedel 2,5 roka za vraždu. Nejaké obdobie bol nezamestnaný, potom zarábal svojpomocne na stavbách, keďže musel nejako živiť rodinu. Zamestnal sa až v roku 2010. V čase výkonu jeho väzby platili podmienky 23 hodín na cele a 1 hodina prechádzka. Uviedol, že písal z väzby aj listy, ale nič sa nedialo, sťažoval sa aj na ministerstvo a držal aj protestnú hladovku. K hodinovej prechádzke uviedol, že ak oni ako väzni výslovne neuviedli, že na ňu žiadajú ísť, tak ich dozorcovia nebrali, lebo sa im nechcelo. Keď držal 4 až 5 dní hladovku prišiel pán z ministerstva, pozrel si jeho papiere a povedal, že podľa jeho názoru by tam ani nemal byť, ale potom išiel preč a to bolo všetko.

20. Predmetom odvolacieho konania bolo na odvolanie žalovaného preskúmanie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým žalobcovi prisúdil voči žalovanému nárok na náhradu škody vo výške 12,95 eur titulom ušlej mzdy za obdobie trvania väzby od 21.10.2005 do 31.10.2005, nárok na náhradu

trov obhajoby vynaložených žalobcom v súvislosti s trestným konaním vedeným proti nemu pod sp. zn. 1T/50/2007 vo výške 5.886,52 eur a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 49.550 eur z dôvodu nezákonného rozhodnutia o väzbe. Zamietajúci výrok rozsudku súdu prvej inštancie nebol napadnutý odvolaním žalobcu a nadobudol právoplatnosť. Odvolací súd dospel po zopakovaní dokazovania v relevantnom rozsahu k záveru, že odvolanie žalovaného voči žalobe vyhovujúcej časti rozsudku, je z časti dôvodné. Rozsudok súdu prvej inštancie preto v napadnutej časti čiastočne potvrdil a čiastočne zmenil a žalobu zamietol.

21. Vec posúdil právne podľa rovnakých ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. ako súd prvej inštancie. Ako odvolací súd už uviedol vo svojom predchádzajúcom rozsudku, súd prvej inštancie správne posúdil, že zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú jeho orgánmi podľa zákona č. 514/2003 Z.z. je objektívna za súčasného splnenia podmienok, ktorých splnenie bol žalobca povinný v konaní preukázať, a to existenciu škody resp. nemajetkovej ujmy, nezákonné rozhodnutie, a príčinnú súvislosť medzi škodou alebo nemajetkovou ujmou a nezákonným rozhodnutím. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že podľa ustálenej judikatúry najvyšších súdnych autorít platí, že pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia má oslobodzujúci rozsudok, ktorým bol obžalovaný oslobodený spod obžaloby z dôvodu, že skutok, pre ktorý bol žalobca stíhaný a obžalovaný, nie je trestným činom, má rovnaké dôsledky, ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Podľa ust. § 8 ods. 5 písm. b) zák. č. 514/2003 Z.z. účinného do 31.12.2008 (s poukazom na § 27b ods. 1 aktuálneho znenia zák. č. 514/2003 Z.z.) má právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe ten, kto bol vzatý do väzby, ak bol oslobodený spod obžaloby.

22. Ako už uviedol v predchádzajúcom rozsudku nepovažoval za sporné skutočnosti, ktoré vyplynuli z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie, a to, že uznesením vyšetrovateľa PZ, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odbor Trnava západ, sp. zn.: ČVS: PPZ-93/BOK-Z-1-2005 zo dňa 22.10.2005, bolo žalobcovi vznesené obvinenie pre trestný čin vraždy v štádiu prípravy formou účastníctva a pre trestný čin neoprávneného použitia cudzieho motorového vozidla podľa vyššie uvedených ustanovení Trestného zákona účinného do 31.12.2005. V konaní bolo tiež preukázané, že žalobca bol uznesením Okresného súdu v Nitre sp. zn. 6Tp 201/2005 zo dňa 24.10.2005, právoplatným dňa 03.11.2005, z dôvodov uvedených v ustanovení § 67 ods. 1 písm. b), c), ods. 2 Tr. por. účinného do 31.12.2005 vzatý do väzby, pričom vo väzbe bol odo dňa 21.10.2005 do 01.07.2008 (teda viac ako dva roky a osem mesiacov), kedy bol uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 1T 50/2007-2127 zo dňa 24.04.2008, právoplatným dňa 01.07.2008, prepustený z väzby na slobodu. Rozsudkom Krajského súdu Trnava sp. zn. 6To 64/2011-2849 zo dňa 01.12.2011, právoplatným dňa 01.12.2011, bol žalobca oslobodený spod obžaloby Krajského prokurátora v Nitre sp. zn. 1Kv 85/2005 zo dňa 05.09.2006, a to z dôvodu, že skutok, pre ktorý bol stíhaný a obžalovaný, nie je trestným činom (§ 285 písm. b) Tr. por.). V konaní bolo tiež preukázané, že žalobca požiadal žalovaného o predbežné prerokovanie nároku, a že žalovaný žalobcu neodškodnil. Vzhľadom na takto ustálený skutkový stav niet pochýb o tom, že vyššie uvedené uznesenie o vznesení obvinenia žalobcovi je podľa už ustálenej judikatúry a súdnej praxe nezákonným rozhodnutím. Rovnako je nepochybné, že žalobca má nárok na náhradu škody, ktorá mu vznikla v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím (uznesením o vznesení obvinenia) a s rozhodnutím o väzbe. Tieto svoje nároky a ich dôvodnosť bol povinný v konaní preukázať.

23. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu škody vo výške 12,95 eur titulom ušlej mzdy za obdobie trvania väzby od 21.10.2005 do 31.10.2005, keď prijal záver, že keby žalobca nebol vo väzbe, zväčšil by sa jeho majetok o mzdu za obdobie od 21.10.2005 do 31.10.2005 o sumu 12,95 eur, s čím žalovaný v odvolaní z vyššie uvedených dôvodov nesúhlasil. Odvolací súd mal odvolanie žalovaného v tejto časti za dôvodné, keď vyhodnotil nárok na náhradu škody uplatnenej žalobcom titulom ušlej mzdy za obdobie trvania väzby od 21.10.2005 do 31.10.2005 vo výške 12,95 eur za nepreukázaný. Po zopakovaní dokazovania dospel totiž k záveru, že žalobca žiadnym listinným ani iným dôkazom nepreukázal, že by sa v prípade, ak by nebol vzatý do väzby, jeho majetok rozmnožil o mzdu za predmetné obdobie práve o 12,95 eur. Žalobca tento ním uplatnený nárok preukazoval pracovnou zmluvou na dobu neurčitú so spoločnosťou GLOBTRANS, s.r.o., zo dňa 01.09.2005, v ktorej bol dohodnutý deň nástupu do práce dňa 01.09.2005, skúšobná doba tri mesiace a mzda vo výške minimálnej mzdy s prihliadnutím na § 52 ods. 1 Zákonníka práce, výškou jeho príjmu spolu za september a október 2005 (Potvrdenie zamestnávateľa o zúčtovaných a vyplatených príjmoch), a Oznámením zamestnávateľa o ukončení jeho pracovného pomeru, ktorý vznikol na základe vyššie uvedenej pracovnej zmluvy, v skúšobnej dobe dňa 31.10.2005 bez udania dôvodu zo strany zamestnávateľa.

Odvolací súd vzhľadom na tieto dôkazy, produkované žalobcom, nezistil súvislosť medzi väzbou žalobcu v období od 21.10.2005 do 31.10.2005 a ním tvrdenou, ale nepreukázanou škodou (ušlou mzdou) vo výške 12,95 eur. Ak totiž žalobca tvrdil, že o mzdu za obdobie od 21.10.2005 do 31.10.2005 prišiel práve v súvislosti s jeho nezákonnou väzbou, odvolací súd vyhodnotil, že ním predloženými dôkazmi toto svoje tvrdenie nepreukázal. Odvolací súd súhlasí s argumentáciou žalovaného, že z pracovnej zmluvy, predloženej žalobcom, jednak vyplýva, že žalobca mal status tzv. domáckeho zamestnanca podľa ust. § 52 Zákonníka práce, a teda mal vykonávať dohodnutú prácu v pracovnom čase, ktorý si sám rozvrhuje podľa podmienok v pracovnej zmluve, z ktorej ale žiadne podmienky nevyplývajú. Z pracovnej zmluvy však nevyplýva ani to, aký mal žalobca vlastne pracovný čas, hoci ust. § 43 ods. 2 ZP v čase uzavretia pracovnej zmluvy stanovovalo, že zamestnávateľ v pracovnej zmluve uvedie okrem náležitostí podľa odseku 1 aj ďalšie pracovné podmienky, medzi nimi aj pracovný čas, pričom v prípade, ak písomná pracovná zmluva neobsahuje podmienky ustanovené v § 43 ods. 2 <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/311/20050701.html>, 4 a 5 <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/311/20050701.html>, je zamestnávateľ povinný najneskôr do jedného mesiaca od vzniku pracovného pomeru vyhotoviť zamestnancovi písomné oznámenie obsahujúce tieto podmienky (ust. § 44 ods. 1 ZP). Takéto oznámenie zamestnávateľa o dohodnutom pracovnom čase žalobca v konaní ako dôkaz nepredložil, z čoho je namieste prijať záver, že nepreukázal, aký mal dohodnutý pracovný čas, od ktorého sa odvíja aj výška minimálnej mzdy, ktorá bola v roku 2005 určená vo výške 6.900,- Sk len pre zamestnancov, ktorých týždenný pracovný čas je 40 hodín. Od 01.10.2005 bola výška minimálnej mzdy za každú hodinu odpracovanú zamestnancom stanovená na 39,70 Sk. Žalobca v konaní ako dôkaz nepredložil ani výplatnú pásku, z obsahu ktorej by odvolací súd mohol prijať relevantné závery. S poukazom na tieto dokazovaním zistené skutočnosti odvolací súd vyhodnotil, že žalobca nárok na zaplatenie 12,95 eur titulom ušlej mzdy nepreukázal. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v časti prisúdenia tohto nároku žalobcovi zmenil podľa ust. § 388 C.s.p. a žalobu v časti o zaplatenie 12,95 eur zamietol.

24. Po preskúmaní odvolaním žalovaného napadnutého rozhodnutia, ktorým súd prvej inštancie zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 5.886,52 eur žalobcovi titulom náhrady škody, spočívajúcej v trovách jeho obhajoby v trestnom konaní, dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalovaného je aj v tejto časti dôvodné, a že toto rozhodnutie súdu prvej inštancie je založené na nesprávnom hodnotení dôkazov. Odvolací súd nepovažoval za sporné (a žalovaným ani nebolo namietané), že ak si žalobca uplatnil nárok na náhradu zaplatených trov jeho obhajoby v trestnom konaní (vo výške 5.886,52 eur), uplatnil si nárok na náhradu škody, ktorá mu vznikla v súvislosti s nezákonným rozhodnutím (za ktoré sa považuje uznesenie o vznesení obvinenia) a v súvislosti s nezákonnou väzbou. Podľa ust. § 18 ods. 1 a 3 zák. č. 514/2003 Z.z. (účinného do 31.12.2012), ktoré odvolací súd v tejto časti aplikoval, náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o väzbe. Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia vo výške ustanovenej osobitným predpisom (a ktoré podľa aktuálneho znenia zákona č. 514/2003 Z.z. zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta, pričom tieto hľadiská zohľadňovala súdna prax aj v čase pred prijatím tejto novej úpravy účinnej od 01.01.2013). Odvolací súd zopakovaním dokazovania a oboznámením sa so zápisnicou z pojednávania zo dňa 18.06.2015 zistil, že súd prvej inštancie vykonal na pojednávaní listinné dôkazy (originály potvrdení o zaplatení za právne služby a poštové peňažné poukazy), ktoré sú v kópii založené v súdnom spise. Z poštových peňažných poukazov zistil, že O. Ž. V. F.Á. R. M.. M. (ako obhajcovi žalobcu v trestnom konaní, čo nebolo v odvolacom konaní sporné) v dňoch 11.04.2006, 18.03.2006, 22.05.2006, 26.05.2006, 07.07.2006, 23.10.2006 a 04.08.2007 sumy 11.532,- Sk, 12.000,- Sk, 14.729,- Sk, 26.713,- Sk, 16.349,- Sk, 16.307,- Sk a 14.974,50,- Sk. Spolu predstavujú tieto čiastkové úhrady sumu 112.604,- Sk, v prepočte konverzným kurzom na eur sumu 3.737,77 eur. Odvolací súd vyhodnotil uhradenie tejto sumy manželkou žalobcu obhajcovi žalobcu (z prostriedkov BSM so žalobcom) za preukázané. Z poštových poukazov s neuvedeným dňom úhrady (a bez potvrdenia pošty) vyplývajú sumy 350,34 eur, 199,16 eur a 271,50 eur (pre M.. M.). Odvolací súd konštatuje, že žalobca o úhrade týchto súm nepredložil žiadny dôkaz. Z výpovede manželky žalobcu V. F. vyplýva, že ona zaplatila obhajcovi žalobcu sumu, ktorá je uvedená v žalobe a vydokladovaná listinnými dôkazmi. Ako už odvolací súd uviedol vyššie, listinnými dôkazmi bola preukázaná len úhrada obhajcovi žalobcu v celkovej výške 3.737,77 eur. Žalobca ani na odvolacom pojednávaní nevedel bližšie objasniť ani nijak preukázať vykonanie úhrad trov obhajoby nad rámec sumy 3.737,77 eur.

25. Z pripojeného trestného spisu odvolací súd (zhodne so súdom prvej inštancie) zistil, že M.. M. bol obhajcom žalobcu v trestnom konaní sp. zn. 1T 50/2007, keď ho na zastupovanie žalobcu dňa 03.01.2006 splnomocnila manželka žalobcu, a že M.. M. pre žalobcu vykonal množstvo úkonov právnej služby (podnety na preskúmanie postupu polície, žiadosti o prepustenie z väzby, účasť na výsluchoch žalobcu, obvinených a svedkov, účasť na konfrontáciách obvinených a svedkov, účasť na rekogníciách, sťažnosti voči rozhodnutiam, sťažnosti na prieťahy, zastupovanie na pojednávaniach pred súdom, podávanie opravných prostriedkov). Len do konca apríla 2006, teda ešte počas vyšetrovania, vykonal M.. M. pre žalobcu ako jeho obhajca v trestnom konaní 43 úkonov právnej služby, a to prevzatie a príprava obhajoby a účasť na vyšetrovacích úkonoch. Všetky tieto úkony právnej služby boli vykonané v súvislosti s nezákonným trestným stíhaním žalobcu (teda náklady na ne vynaložené vznikli žalobcovi v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím - uznesením o vznesení obvinenia) a boli vykonané účelne. Po preskúmaní, či je vyúčtovanie trov obhajoby žalobcu v súlade s vyhláškou č. 655/2004 Z.z., keďže trovy právneho zastúpenia majú byť podľa odkazu v ust. § 18 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z. určené vo výške ustanovenej osobitným predpisom, teda vyhláškou o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, zistil, že trovy obhajoby boli účtované správne. Všetky vyššie uvedených 43 úkonov právnej služby obhajca žalobcu vykonal od januára do mája roku 2006, preto odvolací súd aplikoval znenie vyhl. č. 655/2004 Z.z. účinné do 31.05.2006. Podľa ust. § 1 ods. 3 je výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka (ďalej len „výpočtový základ“). Keďže úkony právnej služby boli zrealizované v roku 2006, odvolací súd vychádzal pri týchto úkonoch z oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky, podľa ktorého za prvý polrok 2005 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 16.381,- Sk. Podľa ust. § 12 ods. 3 písm. c) cit. vyhl. pri obhajobe v trestnom konaní okrem vecí podľa odseku 1 je základnou sadzbou tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje desať rokov alebo za ktorý možno uložiť výnimočný trest, jedna šestina výpočtového základu, teda 2.730,16 Sk. Žalobcovi bolo vznesené obvinenie pre trestný čin vraždy podľa ust. § 7 ods. 1 a § 219 ods. 1, 2 písm. i) Tr. zák. v štádiu prípravy formou účastníctva podľa ustanovenia § 10 ods. 1 písm. c) Tr. zák. a pre trestný čin neoprávneného použitia cudzieho motorového vozidla podľa ustanovenia § 249a ods. 1 a 2 Tr. zák., všetko podľa Trestného zákona účinného do 31.12.2005, ktorý v ust. § 219 ods. 2 písm. i) stanovuje výnimočný trest. Za úkony prevzatie a príprava obhajoby vrátane prvej porady s klientom (§ 14 ods. 1 písm. a) cit vyhl.) a účasť pri vyšetrovacích úkonoch (§ 14 ods. 1 písm. d) cit. vyhl.) patrí odmena vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorá je posudzovanej veci 2.730,16 Sk. Za 43 úkonov právnej služby potom len odmena obhajcu žalobcu predstavuje 117.396,88 Sk, a to bez režijného paušálu a náhrady za stratu času. Keďže už táto suma prevyšuje manželkou žalobcu M.. M. ako obhajcovi žalobcu v trestnom konaní titulom odmeny za právne služby zaplatenú sumu 112.604,- Sk (v prepočte konverzným kurzom na eur sumu 3.737,77 eur), vyhodnocovaním ďalších úkonov právnej služby, ktoré M.. M. vykonal v súvislosti s obhajobou žalobcu, sa už odvolací súd nezaoberal. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti žalobcovi prisúdenej náhrady trov obhajoby vo výške 3.737,77 eur podľa ust. § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil a v prevyšujúcej časti podľa ust. § 388 C.s.p. zmenil a žalobu zamietol.

26. Nárok na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcovi vznikla v súvislosti s nezákonnou väzbou, mal odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie za preukázaný. Niet totiž žiadnych pochybností o tom, že žalobcovi tým, že bol viac ako dva roky a osem mesiacov v nezákonnej väzbe, vznikla ujma. Väzba žalobcu trvala od 21.10.2005 do 01.07.2008, teda 985 dní (ako správne v odvolaní uviedol žalovaný). Skutočnosť, že nezákonná väzba je nielen mimoriadne vážnym zásahom do práva na osobnú slobodu jednotlivca, ale že vážne zasahuje do jeho súkromného, rodinného, pracovného, sociálneho a osobného života, do jeho občianskej cti a dobrej povesti, je nespochybniteľná a nie je potrebné ju preukazovať. Žalobca správne poukazoval na to, že už samotné držanie vo väzbe malo negatívne dopady na jeho slobodu pohybu, na právo na súkromie a znemožnilo mu právo na rodinný život. Výkon väzby sám osebe spôsobuje ujmu na základných právach, slobodách a dôstojnosti dotknutej osoby, spôsobuje útrapy, stres, neistotu, úzkostlivé stavy a podobne. Odvolací súd mal za preukázané, že nezákonná väzba zasiahla do všetkých základných práv žalobcu a vzhľadom na ujmu, ktorú žalobca utrpel strávením viac ako dvoch rokov a osem mesiacov v nezákonnej väzbe (hoci podľa oslobodzujúceho rozsudku skutok, pre ktorý bol stíhaný, vo väzbe, a obžalovaný ani nie je trestným činom), a preto musí byť jeho nemajetková ujma odškodnená. Za dostatočné zadosťučinenie nemožno v tomto konkrétnom prípade považovať iba samotné konštatovanie porušenia práva, teda oslobodenie

žalobcu spod obžaloby rozsudkom súdu. Preto, ak súd prvej inštancie žalobcovi prisúdil finančné odškodnenie za jeho nemajetkovú ujmu, rozhodol správne.

27. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti záveru súdu prvej inštancie, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcu za nezákonnú väzbu je daný, uvádza nasledovné. Žalobca bol v čase vzatia do väzby mladý človek v produktívnom veku, zamestnaný, bezúhonný, mal fungujúcu rodinu, manželku a dve maloleté deti, jeho dcéra mala 9 rokov a syn 6 rokov. Sám žalobca mal štyri dni po vzatí do väzby 31 rokov. A vo väzbe „oslavoval“ aj svojich 32 a 33 rokov, sám, bez rodiny a blízkych. Vo väzbe strávil viac ako 2 roky a 8 mesiacov s vedomím, že je trestne stíhaný (zjednodušene povedané) za prípravu vraždy s kvalifikáciou, pri ktorej mu hrozil výnimočný trest, a zároveň s vedomím, že žiadny trestný čin nespáchal, čo bolo napokon potvrdené aj súdnym rozhodnutím, keď bol spod obžaloby oslobodený z dôvodu, že skutok, pre ktorý bol obžalovaný, nie je trestným činom. Že vo väzbe trpel stresom, úzkosťou, nespavosťou, beznádejou, a pocitom nespravodlivosti za takéhoto stavu preukazovať ani nie je potrebné. Žalobca bol naviac v najprísnejšej kolúznej väzbe, mal obmedzené stretávanie sa s najbližšou rodinou, návštevy mal 1 krát do mesiaca, ale prvé 3 mesiace žiadnu návštevu nemal. Dcéru videl za celú dobu trvania jeho väzby dvakrát, súkromnú návštevu manželky mal povolenú len raz za celú dobu trvania väzby. Nemohol sa starať o rodinu, ani ju finančne zabezpečovať. Ako už bolo uvedené vyššie, samotná väzba bola mimoriadnym zásahom do všetkých práv žalobcu. Právo na rodinný a súkromný život stratil úplne. Slobodu pohybu mal znemožnenú, keď 23 hodín zo dňa trávil v malej väzenskej cele a jednu hodinu sa mohol prechádzať. Právo na súkromie nemal žiadne, keďže bol v cele monitorovaný aj pri intímnych potrebách. V zúfalstve a z protestu držal aj hladovku. Vo svojej výpovedi opísal pomery vo väzbe a svoje pocity, a odvolací súd nepochybuje o závažnosti ujmy, ktorá mu nezákonnou väzbou vznikla. Následky väzby pretrvali aj po jeho prepustení na slobodu, trpel nespavosťou, psychickými, zdravotnými a mužskými problémami, vyhýbal sa komunikácii s deťmi, odmietal ísť k psychológovi. Robil na stavbách a zamestnať sa mu podarilo až po roku.

28. Po preskúmaní celkovej výšky odškodnenia, ktoré žalobcovi prisúdil súd prvej inštancie v sume 49.550 eur, dospel odvolací súd k záveru, že táto suma nie je primeraná, hoci súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku dostatočne zdôvodnil svoje úvahy, ktoré ho viedli k záveru o primeranosti odškodnenia vo výške 50 eur za deň väzby. Odvolací súd podporne prihliadol na kritériá uvedené v aktuálnom znení ust. § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého sa výška nemajetkovej ujmy v peniazoch určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení, i keď uvedené ustanovenie na posudzovanú vec nedopadá. Napriek tomu sa východiskami, ktoré upravuje, podrobne zaoberal a svoje zistenia z vykonaného dokazovania, úvahy a závery o závažnosti ujmy vzniknutej žalobcovi uviedol vyššie. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy určil úvahou a za primerané odškodnenie žalobcu ustálil sumu 30 eur za jeden deň výkonu nezákonnej väzby, ktorú považuje za adekvátnu posudzovanému prípadu ako aj za zohľadňujúcu všetky jeho okolnosti, a tiež závažnosť ujmy žalobcu, ktorý strávil nezákonne takmer tri roky života v najlepšom veku v najprísnejšej kolúznej väzbe, hoci skutok, pre ktorý bol väzobne stíhaný a následne obžalovaný, a za ktorý mu zhrozil výnimočný trest, ani nie je trestným činom. Posudzovaný prípad považuje odvolací súd bezprecedentný. Žalobcovi preto prináleží náhrada za nemajetkovú ujmu za 985 dní výkonu nezákonnej väzby vo výške 29.550 eur.

29. Ak súd prvej inštancie s poukazom na to, že v Českej republike sa pri odškodňovaní nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu ustálila súdna prax, predbežne stanovil za 1 deň výkonu väzby sadzbu v rozsahu od 20 do 60 eur, odvolací súd podporne poukazuje na rozsudok NS ČR sp. zn. 30 Cdo 2357/2010 z 11.1.2012, v ktorom súd pri stanovení výšky odškodnenia za nezákonné pozbavenie osobnej slobody podľa čl. 5 ods. 5 Dohovoru vychádzal jednak z úrovne odškodňovania v jednotlivých európskych štátov, ako aj zo životnej úrovne v Českej republike a uzavrel, že adekvátnym odškodnením za nezákonné obmedzenie osobnej slobody je čiastka v rozpätí 500,- Kč až 1500,- Kč za jeden deň trvania väzby (teda v rozmedzí približne 20 eur až 60 eur). Odvolací súd je názoru, že závery uvedené v predmetnom rozhodnutí sú aplikovateľné aj na prejedávaný prípad. Poukazuje aj na závery nálezu Ústavného súdu SR č.k. III. ÚS 754/2016-42 zo dňa 24.01.2017, v ktorom Ústavný súd SR zaujal právny názor vo vzťahu k obdobným námietkam, aké žalovaný uvádza v odvolaní v prejednávanej veci. Ústavný súd uviedol, že cit. „je toho názoru, že stanoviť presnou sumou výšku náhrady nemajetkovej ujmy za deň či mesiac trvania väzby alebo vedenia trestného stíhania vopred pre všetky prípady nie je možné, pretože

primeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy musí zohľadňovať vždy osobitné okolnosti prípadu, ktorých rozmanitosť nemožno vopred postihnúť. Rovnako tak nie je možné ani mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxe súdov iných štátov či Európskeho súdu pre ľudské práva, a to najmä s ohľadom na odlišnosť životnej úrovne v jednotlivých štátoch, ktorá rovnako tak musí byť zohľadnená, pokiaľ priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má zodpovedať predstavám spravodlivosti a slušnosti v danom čase a na danom mieste. Ani to však neznamená, že takúto rozhodovaciu prax týchto orgánov by nebolo na mieste nezohľadniť. V každom prípade však pokiaľ vo veci sťažovateľky, v ktorej trestné stíhanie žalobcu trvalo takmer 55 mesiacov a väzba takmer tri mesiace, bola žalobcovi priznaná celková náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 35 000 eur, už len napríklad s odkazom na rozhodovaciu prax všeobecných súdov v Českej republike (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 2357/2010 z 11. januára 2012, uverejnený v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu Českej republiky, zošit č. 4/2012, pod R 52/2012, s. 327 a nasl., ako aj v ňom uvedená široká komparácia rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva a súdov iných európskych štátov), ktoré nepovažujú za neprimerané odškodnenie väzby vo výške 1.000 eur za mesiac jej trvania, nemožno považovať odškodnenie zostávajúcich 52 mesiacov trvania trestného stíhania sumou 620 eur za mesiac trvania trestného stíhania za neadekvátne.“

30. Záverom odvolací súd uvádza, že zákon č. 514/2003 Z.z. účinný do 31.12.2008, ktorý dopadá na prejednávanú vec, neobsahuje limitáciu výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Ustanovenie § 17 ods. 4, podľa ktorého výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu (zákon č. 274/2017 Z.z., predtým zákon č. 215/2006 Z.z.) bolo do zákona č. 514/2003 Z.z. zavedené až novelou č. 412/2012 s účinnosťou od 01.01.2013. Napriek tomu poukazuje odvolací súd podporne na to, že maximálna výška náhrady podľa ust. § 13 zákona č. 274/2017 Z.z. (ktorá nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok sumy mesačnej minimálnej mzdy) predstavuje pre rok 2023 sumu 35.000 eur.

31. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dôvody rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi náhradu škody vo výške 3.737,77 eur a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 29.550 eur podľa ust. § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil, a vo zvyšnej napadnutej vyhovujúcej časti (presahujúcej takto priznané sumy odškodnenia) rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 388 C.s.p. zmenil a žalobu zamietol.

32. O trovách konania rozhodol rovnako ako súd prvej inštancie podľa ust. § 255 ods. 2 C.s.p. tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Každá zo strán mala úspech len čiastočný, pričom žalobca proti takémuto rozhodnutiu o trovách konania odvolanie nepodal a žalovaný si náhradu trov konania neuplatnil.

33. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.
(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C. s. p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).
(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.
(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.
(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.
(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada
(§ 431 C. s. p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.
(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C. s. p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania
(§ 434 C. s. p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).